

“Песма „Симонида“ Милана Ракића и драма Љубомира Симовића „Бој на Косову“ проблематичног су садржаја, не промовишу принципе слободе и демократије, не позивају на мир и толеранцију, саопштила је Независна комисија за преглед наставног материјала на српском језику коју је оформила влада Косова и њено министарство образовања науке и технологије (МОНТ). Према налазу овог стручног органа, оба дела из читанке за седми разред основне школе Министарства просвете Србије потенцирају насиље, једна „у контексту фреске у манастиру Грачаница“, а друга „у контексту приказа Боја на Косову“.

Овај свеобухватни преглед детаљно износи предлоге како приштинско министарство треба да обезбеди „усклађеност наставног плана и уџбеника на српском језику са Уставом Косова и одговарајућим законодавством“. Да би се проблем с Ракићем и биткама решио неопходно је да косовске просветне власти наложе српским наставницима да „не користе ове две песме за време предавања српске књижевности ученицима на Косову“. Литература, и то она светског значаја, врви од оваквих „огрешења о мир и толеранцију“. У Шекспировом „Млетачком трговцу“ један Јеврејин се назива псом крволочним и на његов јеврејски кафтан се пљује, уз обећање да ће се то поново радити. Написани су радови о антисемитизму ове књиге, али је нико није забранио, а сам Шекспир се, гле чуда, данас изучава у самом Јерусалиму.

Што се техничких и природних наука тиче, врло прецизно и по странама описани су „проблематични садржаји“ и то најчешће мапе на којима је „држава Косово представљена као део Републике Србије“, а савесни истраживачи су чак „открили“ да Радни листови из математике за четврти разред (аутори: Поповић, Зелић, Мандић) урушавају устав Косова јер садрже податак где се у „географску област Србије у квадратним километрима укључује територија Косова – 88.361км²“. Слично су прошле и мапе у уџбенику „Информатика и компјутери“, а устав крше меридијани и паралеле на територији Србије из књиге географије за пети разред основне школе.

За све ове радне свеске, српску географију и меридијане пронађена је контрамера: елем, тражи се да МОНТ у све школе и учионице где се настава одвија по Плану и програму Републике Србије на видљива места истакну мапе државе Косово.

Као што се и очекује од Балканаца, најтеже је ипак са историјом јер „уџбеници не представљају историју Косова, него превасходно српског народа као целине, и не обухватају део савремене историје (период од 1998. до сада)“. Највише примедаба односи се на уџбеник за седми разред Душана Батаковића који „приказује Албанце као људе који су користили насиље против Срба“, све у свему „историја је представљена на једностран начин чиме се нарушава Устав Косова, члан 3.1“.

Да би се овај проблем око историје решио, потребно је да МОНТ изради комплетан наставни програм и уџбенике историје на српском језику „у складу са Уставом Косова“ јер ће он уважити „значај развијања хармонизованих мирних односа међу разним заједницама“, а до тада би професори радили према упутствима из Приштине и избегавали ове српске историјске лекције. Примери из цивилизованог западног света, у чије вредности се заклињемо, показују да се проблеми не могу решавати оваквом методологијом. Тако се, рецимо, о давном и готово заборављеном, америчком грађанском рату и дан-данас у тамошњим школама не учи једнако јер у државама на северу САД имају другачије мишљење од оних што су против њих ратовали на југу.

Од свих предмета овог свеобухватног извештаја најгоре је прошла веронаука јер „Устав Косова дефинише Косово као секуларну државу“ те је сходно тој одредби комисија „одлучила да у потпуности одбаци наставни план и програм и уџбенике“. У раду комисије која је успостављена према Ахтисаријевом плану равноправно су учествовали представници Срба које су именовали српски представници из парламента Косова, Албанци, представници МОНТА, и један међународни члан који заступа Међународну цивилну канцеларију Питера Фејта. Иако Ахтисаријев план не предвиђа укидање наставног плана и програма Републике Србије, из овог документа се јасно види намера да се он укине и замени косовским планом и програмом.

Гледање у туђе двориште, овога пута школско, основа је већине балканских примитивизама, то је истовремено изговор да се он заштити и сачува и име „светих“ националистичких циљева проистеклих из блиског и крвавог грађанског сукоба. Парадокс је да скоројевићка елита настоји да се примитивизам реши у својим, углавном сељачким породицама, док га истовремено одржава по дубини, захваљујући школским програмима, медијима, сили и закону.

– Исписала сам своје дете из вртића. Не сматрам да је неопходно да тамо учи и одраста на песмама и корачницама Ослободилачке војске Косова – каже једна млада Албанка из

Приштине. Живела је у Лондону и вратила се на Косово неколико година после сукоба 1999. године.

У новим ентитетским, накарадним и малим митологијама понавља се мантра: мој народ је, пре три хиљаде година, током заузимања ове свете територије, стигао два дана пре твог племена и од тада је то његов посед. Но, у твојој историји пише да смо ми фалсификовали време и племенску архиву, уништили и последњи траг пребогате културе и све приграбили за себе – због тога данас треба да прихватимо симболе под којима су јуче убијана деца, нестајали градови и да живимо неслободни од страха.

Школа за једног ђака по косовском програму

У најгорој позицији су ученици у школама несрпских националних заједница који наставу похађају по плановима Републике Србије. На школе се годинама врше различити облици притиска да се пређе на косовски систем образовања. Од 117 горанских ученика Основне школе „9 мај“ у Рапчи код Драгаша, ове године се само један ђак определио за косовски просветни програм. За тог ученика косовске просветне власти запослиле су 12 наставника, једног портира и једну спремачицу, а директор је постављен раније. У много богатијим системима то би био превелики издатак, за политику признавања косовских институција новац није проблем.

(Политика)